

Бесіду вів С. Василенко, начальник науково-технічного відділу ЦІТУ, м. Харків

ХАВ'ЄР ДАЛЬ СОБРІНО: «ОДНЕ З ГОЛОВНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ADIF ПОЛЯГАЄ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОСТУПНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ ВСІХ ПАСАЖИРІВ»

З метою інформування українських залізничників та маломобільних громадян у рамках проекту Twinning «Надання інституційної підтримки Міністерству інфраструктури України з питань підвищення ефективності роботи та конкурентоспроможності залізничного транспорту в Україні» на початку лютого поточного року на залізничних вокзалах Житомира, Дніпропетровська та Харкова були проведені семінари на тему: «Доступ залізничного транспорту для маломобільних осіб».

Один зі спікерів семінару Хав'єр Даль Собріно, заступник керуючого Директорату пасажирських станцій компанії Adif, дав інтерв'ю нашому виданню, у якому розповів, як національна компанія-оператор залізничної інфраструктури Іспанії, однієї з найбільш прогресивних країн Європи у питаннях доступності пасажирської інфраструктури, вирішує згадані проблеми.

— Сеньйор Хав'єр, розкажіть, будь ласка, про свою компанію.

— Компанія Adif (ред. — Administrador de Infraestructuras Ferroviarias) — це іспанське публічне, тобто державне акціонерне товариство, яке займається експлуатацією та адмініструванням усієї залізничної інфраструктури.

— Як довго Ваша компанія займається проблемами забезпечення доступності пасажирської інфраструктури?

— Цей процес триває вже 23 роки, і наразі близько 70% вокзальних комплексів Іспанії є повністю доступними для всіх верств населення.

— За ці дні Ви бачили багато українських проектів, які, на жаль, залишаються лише проектами багато років. А як щодо фінансування подібних проектів в Іспанії?

— Як я вже сказав, ми займаємося цими питаннями вже 23 роки і, звісно, у нас також не завжди були кошти, але чи могли ми собі дозволити витратити всі кошти за 5–10 років? Ні. Але в нас є план. У нас є стратегія. До речі, зараз також ми не маємо достатньо коштів. Тому ми «рухаємося» повільно. Та я певен, що вже за рік ми надолужимо згаяне.

— Розкажіть більш детально про план компанії.

— Одне з основних зобов'язань Adif полягає в забезпеченні доступності до пасажирської інфраструктури. У 2007 році був розроблений і запущений План доступності станцій, що діє й нині. Його було розроблено на основі указу короля Іспанії № 1544/2007 від 23 листопада 2007 року. Цей документ регулює основні умови недискримінаційного доступу та використання різних видів транспорту для людей з обмеженими можливостями; а також законодавства ЄС щодо сумісності залізничної мережі. У Плані були прописані основні зобов'язання компанії задля забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, які користуються залізничною інфраструктурою. План доступності станцій — це набір конкретних дій, які також приносять користь для всіх мандрівників, незалежно від того, чи є вони маломобільними. Наша робота націлена на розробку заходів, спрямованих на досягнення повної автономності пасажирів на всьому. Комплекс

У країнах Євросоюзу забезпечення доступності залізничної інфраструктури для всіх без винятку пасажирів є одним із ключових завдань галузі. Особливо гостро стоїть проблема доступності пасажирської інфраструктури для маломобільних осіб.

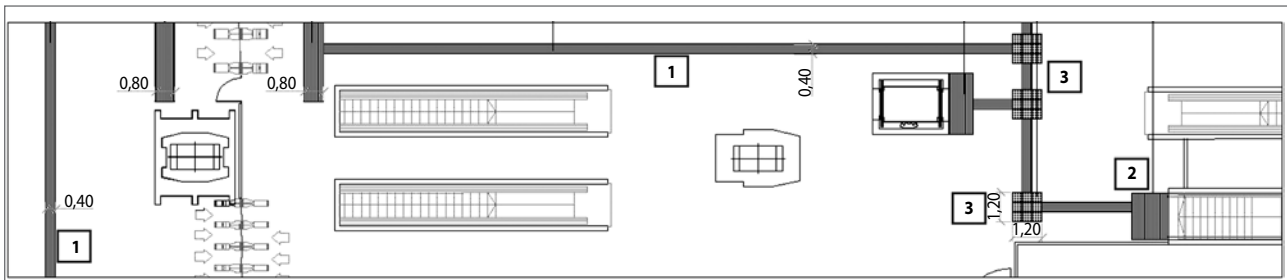

Рис. 1. Приклад маркування маршрутів руху: 1 — повздовжні (відносно будівлі вокзалу), ширина — 40 см; 2 — поперечні, ширина — 80–120 см; 3 — зміна напрямку руху, розмір 120 × 120 см

В Іспанії в ході реформування залізничного транспорту було утворено дві основні національні компанії — національний оператор інфраструктури Adif та національний оператор вантажних та пасажирських перевезень Renfe. Обидві компанії є незалежними одна від іншої, і таким чином усі пасажирські та вантажні оператори мають рівноправний доступ до залізничної інфраструктури.

заходів має забезпечити доступність маршруту ззовні (парковка, таксі, привокзальна зупинка автобуса чи іншого муніципального транспорту) через вокзал і до поїзда, адаптуючи всі елементи маршруту таким чином, щоб надати повну автономію пасажирів і, як результат, доступ до основних послуг на станції. Крім того, з метою підвищення ефективності ми виокремили заходи щодо поліпшення доступності з урахуванням чотирьох типів маломобільності: рухова, слухова, зорова та когнітивна.

— Серед маломобільних громадян основну частину складають особи з обмеженими фізичними можливостями. У чому полягає стратегія компанії щодо обслуговування цієї категорії осіб?

— У пошуках найбільш прийнятних рішень Adif працює в партнерстві з організаціями, що представляють осіб з обмеженими можливостями, зокрема CERMI (ред. — Іспанський комітет представників людей з обмеженими можливостями). Таким чином, ми знаходимо найбільш від-

повідні рішення забезпечення мобільності та автономності (повної або часткової) для цих людей на вокзалах та станціях, аналізуючи всі можливі аспекти.

— Які 6 проекти, розроблені у співпраці з CERMI або іншими організаціями, Ви б відзначили?

— Перш за все це План маршрутів Podotáctiles (від ісп.: *podo* — п'ята, *táctiles* — тактильний, пов'язаний із відчуттям дотику, механічного впливу на шкірний покрив), які полегшують пересування по станції людей із порушеннями зору. Основна мета цих заходів — адаптувати інфраструктуру таким чином, щоб люди з порушенням зору могли самостійно орієнтуватися на території вокзалу та станції.

Рис. 2. Інформаційні пункти

За рекомендацією CERMI ми розробили спеціальні маршрути руху, що по всій протяжності позначені так званими з'єднувальними лініями, повздовжній напрямком яких підказує слідувати прямо, а округлі випуклості вказують на необхідність зміни напрямку руху.

Але я ще раз наголошу: питання доступності пасажирської інфраструктури не обмежені забезпеченням автономності винятково осіб з інвалідністю. Зокрема, за рекомендацією тієї ж CERMI, ми прийняли рішення замість того, щоб дублювати інформаційні написи через певну відстань, використовувати одне, але велике позначення таких місць, як каса, довідкове бюро тощо.

На додачу до запроваджених заходів на вокзалах облаштовано інформаційні пункти, що становлять собою інтерактивні широкоформатні екрани з можливістю приєднання персонального аудіопристрою відтворення звуку.

Наразі компанією ведеться робота з повної імплементації зазначеної системи. Для цього розроблено спеціальне програмне забезпечення, сумісне з усіма мобільними операційними системами, таким чином клієнт має змогу, установивши його на свій мобільний гаджет, отримати доступ до всіх функцій інформаційної системи пасажирської станції.

— А які роботи здійснює Ваша компанія задля забезпечення автономності людей із порушенням слуху?

— З метою розробки найбільш ефективних заходів, метою яких є усунення бар'єрів для глухих та людей, які слабочують, ми співпрацюємо з фундацією CNSE (Національна конфедерація глухих Королівства Іспанія).

Для цієї категорії людей ми розробили програму Dialoga, що стартувала в травні 2010 року. Програма використовує новітні технології й заснована на чотирьох напрямках діяльності. По-перше, через мобільні пристрої користувачі мають змогу встановити зв'язок з інформаційною текстовою службою Adif. По-друге, завантажити з веб-сайту Adif спеціального програмного забезпечення. Звичайно, є у пасажирів і можливість прочитати певну інформацію, наприклад, таку як час прибуття, стоянки та відправлення поїзда безпосередньо з моніторів, установлених на вокзалах і платформах. Крім того, попередньо записані відео транслюються мовою жестів, повідомляючи про таку інформацію, як, наприклад, запізнення поїздів.

До того ж наші працівники, залучені до обслуговування клієнтів, мають базові навички мови жестів. Загалом програма Dialoga була добре прийнята серед глухих та людей, які слабочують.

— Як відомо, Іспанія — одна з країн, де приділяється увага особам із порушенням пам'яті. А що запропонувала Ваша компанія для цієї категорії осіб?

— Як показали дослідження наших учених, цій категорії осіб досить

”
Варто пам'ятати, що кожна людина в процесі старіння частково втрачає свою мобільність, тому покращуючи доступність пасажирської інфраструктури ми перш за все робимо це для себе

важко запам'ятовувати цифри, тому ми розробили спеціальну систему дублювання позначення платформ та поверхів, яка замість цифр використовує кольори та зображення тварин.

Варто зазначити, що в ході її розробки ми консультувалися з нейрофізіологами, психологами та психіатрами.

— Що б Ви побажали своїм українським колегам?

— За ці три дні ми побачили, що залізничники та урядовці вашої країни прагнуть побудувати пасажирську інфраструктуру дійсно доступну для всіх людей за найкращими світовими стандартами. Я бажаю їм в цьому успіху. Але ще раз нагадую, що ви маєте постійно вести діалог із маломобільними громадянами, і тоді, я певен, уже українські експерти будуть їздити з подібними лекціями по всьому світу. 🌐

Надійшло до редакції
18.02.2015 р.

